

לקוטי תורה • פרשת ואתחנן • מאמר 1

ואתחנן אל ה' וגו' אתה החילות וגו'

”ואתחנן להוי'... אתה החילות”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/vaeschanan/1](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/vaeschanan/1)

1 ואתחנן אל ה' וגוי אתה החילות וגוי. להבין מהו החילות וכי לא היה הרבה נסים כגון

"ואתחנן אל הוי" וגוי, "אתה החילות" וגוי. [עלינו] להבין מה פירוש "החילות". וכי לא היו נסים רבים, כגון

קריעת ים סוף ויצ"מ [ויציאת מצרים] ומ"ת [ומתן תורה] ומלחמת עמלק וכיוצא בהם ואיך שייך לקרות כל זה התחלה בלבד. הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] עד שלא נבה"ע [נברא העולם] הי' [היה] הוא ושמו בלבד. קריעת ים סוף, יציאת מצרים, מתן תורה, המלחמה בעמלק וכיוצא באלה? כיצד אפשר אפוא לכנות את כל זה התחלה בלבד? והנה אמרו רבותינו ז"ל: "עד שלא נברא העולם היה הוא ושמו בלבד".

2 ולכאורה אינו מובן איך שייך קודם בריאת העולמות להיות בחי' שם להקב"ה ומי קראו בשמו.

ולכאורה הדבר אינו מובן: כיצד ייתכן שלפני בריאת העולמות תהיה להקדוש ברוך הוא בחינת שם? ומי קרא לו בשמו?

אך הענין דהנה איתא בזוה"ק [בזוהר הקדוש] דתכלית בריאת האדם בגין לאשתמודע ל"י וביאור הדברים כי הנה ירידות והשתלשלות המדרגות בצמצומים רבים היא צורך עליה

אך העניין הוא כך: בזוהר הקדוש נאמר שתכלית בריאת האדם היא "כדי שיכירו אותו". פירוש הדברים הוא שהירידה וההשתלשלות של המדרגות, באמצעות צמצומים רבים, הן לצורך עלייה,

כדי לאתהפכא חשוכא לנהורא ולזה ברא אלקים את האדם על הארץ כי להיות עוה"ז הוא עולם השפל והחשך עב כפול ומכופל

כדי להפוך את החושך לאור. לשם כך ברא אלקים את האדם על הארץ. שהרי העולם הזה הוא העולם הנמוך, והחושך בו עבה, כפול ומכופל,

וצריך להרבות בנרות להאיר את החשך ע"כ ברא אלקים את האדם שהוא בחי' האור והנר כמ"ש נר הוי' נשמת אדם שהוא נר המאיר הארת שם הוי' בבחי' גילוי להאיר את העוה"ז ולאהפכא חשוכא לנהורא.

וצריך להרבות בנרות כדי להאיר את החושך. לכן ברא אלקים את האדם, שהוא בחינת אור ונר, כמו שכתוב: "נר הוי' נשמת אדם". הנשמה היא נר המאיר את הארת שם הוי' באופן גלוי, כדי להאיר את העולם הזה ולהפוך את החושך לאור.

3 ועי' נאמר והיה ברכה. ברכה בקרב הארץ וכתוב כי הם זרע ברכ' ה' שהוא לשון המשכה כמו המברך והמרכיב כו'

על כך נאמר: "והיה ברכה", "ברכה בקרב הארץ". וכן נאמר: "כי הם זרע ברכ' ה'"; "ברך" הוא לשון המשכה, כמו "המברך" ו"המרכיב" וכו',

בכדי להיות ברוך ה' מן העולם ועד העולם מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא להיות הוי' בבחינת גילוי והממשיכים גילוי זה הם ישראל שהם זרע ברכ' ה' ונר ה' נשמת אדם ריבוא נשמות

כדי שיהיה "ברוך ה' מן העולם ועד העולם" — מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא, שהוי' יהיה בגילוי. מי שממשיכים גילוי זה הם ישראל, שהם "זרע ברכ' ה'" ו"נר ה' נשמת אדם": רבבות נשמות,

שהם כמה ריבוא נרות שלפי ריבוי החשך ועביו הכפול ומכופל כך צל ריבוי הנרות בנשמות וגילוי זה הוא שיהיה התפעלות בלב האדם מקרב איש ולב עמוק לצאת הנפש מנרתקה ולהיות כלתה נפשי לה'.

שהן רבבות נרות. ככל שהחושך רב ועב יותר, כפול ומכופל, כך נדרשים נרות רבים יותר בנשמות. גילוי זה הוא התעוררות בלב האדם, "מקרב איש ולב עמוק", עד שהנפש יוצאת מנרתיקה ו"כלתה נפשי לה'".

(ועמ"ש בד"ה רני ושמחי הראשון בענין נר הוי' נשמת אדם שנשמת אדם הוא כחי נשימה ברצוא ושוב אז הוא כחי נר להאיר ולהמשיך גילוי שם הוי' כו')

(ראו מה שנכתב במאמר הראשון המתחיל "רני ושמחי", בענין "נר הוי' נשמת אדם": נשמת האדם היא בחינת נשימה, ברצוא ושוב; ואז היא בבחינת נר, להאיר ולהמשיך את גילוי שם הוי' וכו').

ולא די בהתבוננות במחשבתו בלבד שהוא ית' ממלא כ"ע [כל עלמין] וסוכ"ע ולית אתר פנוי מיניה שאין זה כחי גילוי

לא די בהתבוננות במחשבתו בלבד בכך שהוא ית' ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין, ו"לית אתר פנוי מיניה", שהרי אין זו בחינת גילוי,

אלא הוא כחי עלמא דאתכסיא שהוא בבחי' העלם שאינו מתפשט ומאיר אל תוך נקודת לבו

אלא זו בחינת העולם הנסתר, שהיא בעלם ואינה מתפשטת ומאירה אל תוך נקודת לבו;

אלא הוא רק בבחי' מקיף מלמעלה כנודע ממאז"ל [ממאמר רבותינו זכרונם לברכה] גנבא אפום מחתרתא כו' שאין נוגע אל עצמיות ומהות הנפש ממש להיות לאחדים ממש אלא הוא

אלא היא רק בבחינת מקיף מלמעלה, כידוע ממאמר חז"ל "גנבא אפום מחתרתא" וכו'. אין היא נוגעת בעצם מהותה של הנפש ממש, עד שתיעשה אחת עמה ממש; אלא היא

כמו דבר נפרד ועומד מלמעלה משא"כ בחי' גילוי הוא להיות נוגע אל עצמיות הנפש ממש כאשר ישים אל לבו איך שהוא ית' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע כו'.

כמו דבר נפרד העומד מלמעלה. לעומת זאת, בחינת גילוי היא כאשר הדבר נוגע בעצם מהותה של הנפש ממש, כשהוא נותן אל לבו כיצד הוא ית' ממלא כל עלמין וסוכב כל עלמין וכו'.

ואי לזאת לא תוכל הנפש שאת מהכיל התלבשותה בגוף הגשמי בחשך תאות העולם רק רוחו ונשמתו אליו יאסוף ותתאחד הנפש במקורה

ומשום כך הנפש אינה יכולה לשאת את היותה מלוכשת בגוף הגשמי, בתוך חשכת תאוות העולם; אלא "רוחו ונשמתו אליו יאסוף", והנפש תתאחד עם מקורה.

(וזהו ענין בגין לאשתמודע ל"י שהדעת הוא הכרה והרגשה ממש וכמ"ש לקמן ע"פ וידעת היום ועמ"ש כפי חקת ע"פ ויקחו אליך ובפי' ואלה המשפטים כו') ועל דרך זה תיקנו קודם פסוקי דזמרה לומר ברוך שאמר והיה העולם.

(וזהו ענין "בגין לאשתמודע ליה" — כדי שיהיה נודע: דעת היא הכרה והרגשה ממש, כפי שמוסבר להלן על הפסוק "וידעת היום"; וראו גם מה שנכתב בפרשת חוקת על הפסוק "ויקחו אליך", ובפרשת "ואלה המשפטים" וכו'). באותו ענין תיקנו [חכמים] לומר לפני פסוקי דזמרה "ברוך שאמר והיה העולם".

פי' להיות בחי' שאמר והיה העולם בבחי' ברוך וגילוי שיהיה נמשך התפעלות הלב ממה שאמר והיה העולם כי הוא אמר ויהי ובמאמר א' נברא העולם כו'.

כלומר, שהבחינה של "שומר והיה העולם" תהיה במצב של "ברוך" וגילוי, כך שתתעורר התפעלות הלב מן העובדה שהוא "שומר והיה העולם"; שהרי "הוא אמר ויהי", ו"במאמר אחד נברא העולם" וכו'.

4 וכן ברוך הוא שיהיה בחי' הוא בבחינת גילוי בלב שיהיה הכל מתפעל כו' ודרך כלל הם י"ג ברוך כנגד י"ג תקוני דיקנא

וכן "ברוך הוא": שתהיה בחינת "הוא" בגילוי בלב, כך שהלב יתעורר וכו'. ובכללות יש שלוש עשרה פעמים "ברוך", כנגד שלושה עשר תיקוני דיקנא,

שהם בחיי שערות פיי שהם המשכות שנמשכו דרך בחינת שערות עד"מ כמו שער שאינו נוגע אל עצמות ומהות הגוף והראש אלא הוא מותרות.

שהם בחינת שערות. כלומר, אלו המשכות שנמשכו בדרך של שערות. למשל, שעה אינה נוגעת בעצמותו ובמהותו של הגוף והראש, אלא היא מותרות.

כך הנה ההמשכות אלו להיות גילוי בלב האדם הוא דבר שאינו נוגע אל עצמיות ומהות הדבר שממנו נמשך הגילוי שעצמיות הדבר

כך גם המשכות אלו, כדי שיתגלו בלבו של אדם, אינן נוגעות בעצמותו ובמהותו של הדבר שממנו נמשכת ההתגלות. שכן עצמות הדבר

שהוא מקור ההמשכה לא ישתנה בשום שינוי או גירעון ותוספת בפעולת ההמשכה בשינוי ההתפעלות והגילוי בלב (ועמ"ש במ"א ע"פ והיה לכם לציצית)

שהוא מקור ההמשכה אינו משתנה בשום שינוי, ואינו מתמעט או מתווסף בעקבות פעולת ההמשכה והשינוי שבהתעוררות ובהתגלות בלב. (וראו מה שנכתב במקום אחר על הפסוק "והיה לכם לציצית").

והנה י"ב ברוך הם בחיי המשכות פרטיות והיי"ג הוא הכולל כל המשכות והוא ברוך אתה הוי' אמי"ה [אלקינו מלך העולם] פיי שיהיה בחיי הוי' בבחי' גילוי

והנה שנים עשרה הפעמים "ברוך" הן בחינת המשכות פרטיות, והשלוש עשרה כוללת את כל המשכות: "ברוך אתה הוי' אלקינו מלך העולם". כלומר, שבחינת הוי' תהיה בגילוי,

כאילו הוא לנוכח בחיי אתה להיות אלקינו שיתייחד עלינו שיהא שלנו ממש ובחי' הוי' הוא הכולל כל הבחי' הפרטיות הנאמרים ביי"ב ברוך והוא ראשיתן ועיקרן:

כאילו הוא נוכח לפנינו, בחינת "אתה"; שיהיה "אלקינו" — שיתייחד עמנו ויהיה באמת שלנו. ובחינת הוי' כוללת את כל הבחינות הפרטיות הנאמרות בשנים עשרה הפעמים "ברוך", והיא ראשיתן ועיקרן.

5 ב וביאור ענין זה יובן במאמר ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית כי צריך להבין מהו מחדש והלא כל הימים שוים ויום זה דומה ליום של אתמול.

ב. ביאור העניין יובן מתוך המאמר: "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית". צריך להבין מה פירוש "מחדש": הרי כל הימים שווים, והיום הזה דומה ליום האתמול.

אלא הענין כי יש בחיי שנקי סדר ההשתלשלות מעילה לעילה ויש בחיי שנקי למעלה מדרך סדר ההשתלשלות.

אלא העניין הוא שיש בחינה שנקראת סדר ההשתלשלות, מעילה לעילה, ויש בחינה שנקראת למעלה מדרך סדר ההשתלשלות.

מה שהוא בבחינת סדר ההשתלשלות דרך כלל הוא עד"מ כמו אצל האדם שכל ומדות ומחשבה ודבור שהשכל מוליד המדות ומהם נעשה המחשבה כו'.

מה שנמצא בסדר ההשתלשלות הוא, באופן כללי, בדומה לאדם: שכל, מדות, מחשבה ודיבור. השכל מוליד את המדות, ומהן נוצרת המחשבה וכן הלאה.

כך הענין בהשתלשלות העולמות וריבוי ירידות המדרגות מעילה לעילה נקרא עד"מ בחיי כי לא מחשבותי מחשבותיכם שיש למעלה ג"כ כביכול בחינת מחשבה

כך הוא גם בסדר ההשתלשלות של העולמות ובריבוי ירידות המדרגות, מעילה לעילה. הדבר נקרא, בדרך משל, בחינת "כי לא מחשבותי מחשבותיכם", שכן גם למעלה יש, כביכול, בחינת מחשבה,

אלא שאינה מחשבה גשמיות כמו אצל האדם ח"ו [חס ושלום] כי מחשבת האדם אינה פועלת כלום מה שאין כן במחשבה שלמעלה נבראו העולמות

אלא שאין זו מחשבה גשמית כמו אצל האדם, חס ושלום, שהרי מחשבת האדם אינה פועלת דבר; ואילו באמצעות המחשבה שלמעלה נבראו העולמות.

וכן בדבור בדבר ה' שמים נעשו אלא בחינת מחשבה ודבור הוא בחינת גילוי העולמות שיצאו מכאן אל הפועל ומההעלם אל הגילוי כדרך שהמחשבה היא בחינת

וכך גם בדיבור, ככתוב: "בדבר ה' שמים נעשו". אלא שבחינת המחשבה והדיבור היא בחינת גילוי העולמות, שיצאו מן הכוח אל הפועל ומההעלם אל הגילוי, כשם שהמחשבה היא בחינת

גילוי השכל והדבור הוא גילוי המחשב' וכמה בחי' ומיני מדרגות ירידות והשתלשלות במדרגות רבים ועצומים וצמצומים שונים וכולם נק' מחשבה וכמ"ש בזהר דכמה מחשבתין למחשבתין כו'

גילוי השכל, והדיבור הוא גילוי המחשבה. יש בחינות וסוגים רבים של מדרגות, ירידות והשתלשלויות, על פני מדרגות רבות ועצומות, עם צמצומים שונים; וכולן נקראות "מחשבה", כמו שכתוב בזהר: "כמה מחשבתין למחשבתין" וכן הלאה,

דא מוחא לדא כו' וכן בבחי' דבור והתחלקות רבוי המדרגות האלו הם במלאכים וגם בנשמות שיש מיכאל ואברהם בבחי' מחשבה ויש בבחי' דבור.

"דא מוחא לדא" וכן הלאה. כך גם בבחינת הדיבור. חלוקה זו לריבוי מדרגות קיימת במלאכים וגם בנשמות: יש מיכאל ואברהם בבחינת מחשבה, ויש [מיכאל ואברהם] בבחינת דיבור.

6 ובחי' מחשבה מעולם שלמטה נק' בחי' דבור לגבי עולם שלמעלה ממנו עד רום המעלות דא מוחא לדא כו'

ובחינת המחשבה של עולם נמוך נקראת בחינת דיבור ביחס לעולם שמעליו, עד רום המעלות: "זה מוח לזה" וכו'.

ובלשון גמרא נק' בתי גוואי ובתי בראי הם בחי' פנימיות ובחי' חיצוניות ופנימיות שלמטה נקרא חיצוניות לגבי שלמעלי [שלמעלה] ממנו ועד"ז כמה ריבוא השתלשלות המדרגות עצמו מספר וכמ"ש היש מספר לגדודיו כו'.

בלשון הגמרא הן נקראות "בתי גוואי" ו"בתי בראי", שהן בחינת פנימיות ובחינת חיצוניות; והפנימיות של מה שלמטה נקראת חיצוניות ביחס למה שלמעלה ממנה. וכך יש רבבות רבות של השתלשלויות של מדרגות, למעלה ממספר, כמו שנאמר: "היש מספר לגדודיו?" וכו'.

אך כל זה נק' בחי' השתלשלות בסדר המדרגו שיציאתן מהעלם אל הגילוי הוא שבחי' ומדרגות ההעלם מוציא מה שהיה בכחו בהעלם להיות בבחי' גילוי הגם שהכח שבהעלם הוא ביתר שאת ומעלה מבחי' הגילוי שנחשב ירידה כו'

אך כל זה נקרא בחינת השתלשלות בסדר המדרגות, שכן יציאתן מן ההעלם אל הגילוי היא שהבחינות והמדרגות שבהעלם מוציאות לידי גילוי את מה שהיה בכוחן בהעלם. ואף שהכוח שבהעלם נעלה ומרומם יותר מן הבחינה הגלויה, הגילוי נחשב ירידה וכו',

מ"מ הרי הכח שבהעלם הוא המקור לבחי' הגילוי ויש בכח ההוא בחי' הגילוי כ"כ [כל כך] אלא שהוא בהעלם וכמשל השכל ומדות ומחשבה הנ"ל ובחי' השתלשלות הלזו לא שייך

מכל מקום, הכוח שבהעלם הוא מקור הבחינה הגלויה, והבחינה הגלויה כלולה באותו כוח במידה מלאה, אלא שהיא בהעלם, כמו במשל השכל, המדות והמחשבה שהוזכר לעיל. ובחינת השתלשלות זו אינה שייכת

אלא בבחי' הנאצלים והנבראים כי גבוה מעל גבוה שומר כו'. אבל לגבי המאציל עצמו ית' אין ערוך אליו ית' כלל.

אלא בבחינת הנאצלים והנבראים, שכן "גבוה מעל גבוה שומר" וכו'. אבל ביחס למאציל עצמו יתברך אין לו שום ערך כלל.

7 וא"א להיות בריאות העולמות כלל בדרך השתלשלות מעילה לעילה כי אין ערוך נברא לגבי בורא ואי אפשר כלל שבריאת העולמות תתרחש בדרך של השתלשלות מעילה לעילה, שהרי אין ערוך לנברא לגבי הבורא,

ית' ואיך יקבלו חיותם מכח עצמותו ומהותו כבי' [כביה] ואיך יתכן להיות בחי' כח עצמותו כבי' [כביה] לצאת מהעולם אל הגילוי להיות מזה כח נברא כו'

ית'. כיצד, אם כן, יוכלו לקבל את חיותם מכוח עצמותו ומהותו, כביכול? וכיצד ייתכן שכוח עצמותו, כביכול, יצא מן ההעלם אל הגילוי, כך שממנו יהיה כוח נברא וכו'?

כי הוא רם ונשא למעלה עד אין קץ ואי אפשר להיות התהוות נברא אפי' [אפילו] בריבוי השתלשלות אין קץ לפי שאינו בגדר זה של ההש תלשלות [וזהו ענין אנת הוא חד ולא בחושבן שאין ערוך כו']

כי הוא רם ונישא למעלה עד אין קץ, ואי אפשר שתתהווה בריאה אפילו באמצעות ריבוי אין-סופי של השתלשלות, שכן הוא אינו בגדר השתלשלות. [וזהו ענין "אנת הוא חד ולא בחושבן" — שאין ערוך וכו',

וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] לקמן ד"ה ענין ק"ש [קריאת שמע] ובד"ה היום הזה מצורך ובד"ה פתח אליהו] אלא בריאת העולמות הוא ע"י בחי'

כפי שיתבאר להלן בדיבור המתחיל "ענין קריאת שמע", בדיבור המתחיל "היום הזה [ה' אלקיך] מצורך" ובדיבור המתחיל "פתח אליהו". אלא שבריאת העולמות היא באמצעות בחינת

כי ובטובו מחדש שבטובו פ"י טוב שלו עצמו דהיינו בחי' עצמותו כבי' [כביה] הרי זה מחדש מעשה בראשית שנעשה חדש ממשי מאין ליש וכמ"ש והחכמה מאין תמצא.

"ובטובו מחדש". "בטובו" פירושו בטוב שלו עצמו, כלומר בבחינת עצמותו, כביכול; ועל ידי כך הוא מחדש את מעשה בראשית, שנעשה חדש ממשי, מאין ליש, ככתוב: "והחכמה מאין תמצא".

שהחכמה הוא בחי' ראשית והיא תמצא מאין בבחי' התחדשות שנעשה דבר חדש מה שלא היה בכח המקור המוציא

כי החכמה היא בחינת ראשית, והיא נמצאת מאין בדרך של התחדשות: נעשה דבר חדש, שלא היה בכוחו של המקור שהוציאו.

והוא ע"י בחי' יו"ד שהוא בחי' צמצום ואח"כ הו"ה ה"א הוא התפשטות אורך ורוחב ויש ה' עילאה וה' תתאה עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא.

וזהו באמצעות בחינת הו"ד, שהיא בחינת צמצום, ולאחר מכן האותיות הו"ה: ה"א היא התפשטות לאורך ולרוחב. ויש ה"א עילאה וה"א תתאה — עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא.

8 והו"ו המחברם כו'. וזהו בחי' הו"ו שאומרים ברוך אתה הו"ו שיהי' [שיהיה] בחי' הו"ו בבחי' גילוי שהוא מקורא דכולא דהיינו להיות התפעלות הלב ממה שהוא ית' למעלה מבחי' ההשתלשלות ואין ערוך אליו ית'

והו' המחברת ביניהם וכו'. וזהו ענין הו"ו שאומרים עליו: "ברוך אתה הו"ו" — שתגלה בחינת הו"ו, שהיא "מקור הכול"; כלומר, שהלב יתעורר [מכך] שהוא ית' למעלה מבחינת ההשתלשלות, ואין לו ית' כל ערך אליו.

אלא שמהווה כל העולמות בבחי' הו"ו ע"י בחי' צמצום והתפשטות כו' כנ"ל [וזהו עד שלא נברא העולם היה הוא ושמו בלבד].

ובכל זאת, הוא מהווה את כל העולמות באמצעות בחינת הו"ו, על ידי בחינת צמצום והתפשטות וכו', כנזכר לעיל. [וזהו פירוש "עד שלא נברא העולם היה הוא ושמו בלבד".]

הוא היינו מהותו ועצמותו ית' ושמו הוא האור והגילוי שהוא גי' א"ס ונק' א"ס [אור אין סוף] שהיה כלול בעצמותו

"הוא" — היינו מהותו ועצמותו ית'; ו"שמו" הוא האור והגילוי, שגם הוא אין-סופי ונקרא אור אין סוף, שהיה כלול בעצמותו;

דהיינו מה שיש ביכולת במהותו ועצמותו כביכול שיומשך ממנו גילוי אור א"ס ויכולת זו נק' שמו ועמ"ש מזה בד"ה קול דודי ובפ' פנחס ד"ה צו את בניי [בני ישראל].

כלומר, יש כביכול במהותו ועצמותו היכולת שיימשך ממנו גילוי אור אין סוף, ויכולת זו נקראת "שמו". ועיין במה שנתבאר על כך במאמר המתחיל "קול דודי", ובפרשת פינחס, במאמר המתחיל "צו את בני ישראל".

וזהו ואהבת את הוי' אלקיך פי' ואהבת אהבה מלשון אבה והה' הנוספת הוא בחי' הכל הלב שאבה פי'

רצון המוח

וזהו [פירוש] "ואהבת את הוי' אלקיך". פירוש: "ואהבת" — אהבה היא מלשון "אבה", כלומר להיות רוצה; והה"א הנוספת היא בחינת הכל הלב, שכן "אבה" פירושו רצון המוח,

ואהבה הוא רצון הלב ואהבת שיהיה הרצון והתשוקה שכלב להיות הוי' שיהי' [שיהיה] בחי' הוי' עצמו שורה כך להיות אלוה שלך ממש שיתאחד כך בבחי' גילוי

ואהבה היא רצון הלב. "ואהבת" פירושו שהרצון והכמיהה שכלב יהיו להיות — שהוי' עצמו ישרה בתוכך, יהיה אלקיך ממש ויתאחד איתך בגילוי.

וזהו את ה' אלקיך פי' את כמו עת לאהוב בעיני' לפי שהוא בחי' הגילוי להיות סדר זמנים.

וזהו "את הוי' אלקיך": "את" דומה ל"עת", כמו "עת לאהוב", שנכתבת בעיני', מפני שהיא בחינת הגילוי, כדי שיהיה סדר של זמנים.

שהזמן הוא בחי' נברא שהזמן לא שייך אלא במדת מלכותו ית' מלך מלך וימלוך משא"כ למעלה וכמ"ש מזה סד"ה שובה ישראל עד.

כי הזמן הוא בחינת נברא; הזמן שייך רק למידת מלכותו ית' — "מלך, מלך וימלוך" — ולא למעלה מזה. ראו מה שנכתב על כך בסוף המאמר הפותח במילים "שובה ישראל עד [הוי' אלקיך]".

אלא שבחי' גילוי זה במקורו קודם שבא לידי גילוי הזמן נקי את באלף כמו את בשרו את הטפל לבשרו כך בחי' גילוי במקורו הוא הטפל להעלם

אלא שבחינת גילוי זו במקורה, קודם שהיא באה לידי גילוי בזמן, נקראת "את" באל"ף, כמו "את בשרו": "את" הוא דבר הטפל לבשרו. כך גם בחינת הגילוי במקורה טפלה להעלם,

כי הוא גילוי כח ההעלם כנ"ל ועמ"ש עוד מענין את הטפל ע"פ וידעת היום והמשכת גילוי בחי' הוי' יהי' [יהיה] בכל לבבך תוך שני לבבות פנימיות וחיצוניות

כי הוא גילוי כוח ההעלם, כנזכר לעיל. וראו עוד מה שנכתב בעניין "את", שהוא טפל, על הפסוק "וידעת היום" והמשכת גילוי בחינת הוי' תהיה "בכל לבבך" — בתוך שני לבבות, הפנימיות והחיצוניות,

שהם שהם בחי' בתי גוואי ובתי בראי עמ"ש כפ' ראה ע"פ כי תשמע בקול פנימיות הלב הוא התפעלות מבחי' עצמותו ומהותו ית' דלית מחשבה תפיסא כך כלל.

שהם בחינת "בתי גוואי" ו"בתי בראי". ראו מה שנכתב בפרשת ראה על הפסוק "כי תשמע בקול". פנימיות הלב היא התעוררות מבחינת עצמותו ומהותו ית', שעליו נאמר: "לית מחשבה תפיסא כך כלל".

10 וכמ"ש אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד והראת הוא בחי' גילוי בבחי' פנימיות הלב והוא מבחי' האהבה המסותרת שבטבע כל אדם כו'

וכמו שכתוב: "אתה הראת לדעת כי הו' הוא האלקים, אין עוד". "הראת" היא בחינת גילוי בפנימיות הלב, והיא נובעת מהאהבה המסותרת הטבועה בטבעו של כל אדם וכו',

ורשימו נשאר כל היום אפילו אחר התפלה כו' וחיצוניות הלב הוא שנתפשט האהבה לאכפייא לסט "א ולא הפכא כו' מתחלה לאכפייא

ורשימו ממנה נשאר במשך כל היום, אפילו לאחר התפילה וכו'. וחיצוניות הלב היא התפשטות האהבה, כדי להכניע את הסטרא אחרא ולהפוך אותה וכו': תחילה להכניע,

כדכתיב עוצם עיניו מראות ברע וכתיב ולא תתורו אחרי לבבכם שירצה להיות גם הגילוי בחי' הו' שהנה העולם נק' מלשון העלם שמעלים ומסתיר אור ה' מלהיות בגילוי וצריך לאכפייא כו' ואח"כ לאתהפכא חשוכא לנהורא.

כמו שכתוב: "עוצם עיניו מראות ברע", וכן כתוב: "ולא תתורו אחרי לבבכם", כדי שירצה שגם בחינת הו' תתגלה בו. העולם נקרא כך מלשון "העלם", משום שהוא מעלים ומסתיר את אור ה' ומונע ממנו להתגלות; ולכן צריך להכניע וכו', ואחר כך להפוך את החושך לאור.

פ"י שהכח יסוד האש הטבעי שבנפשו הטבעית להתאוות כל תאוה יתהפך מן החושך של עוה"ז הגשמי להיות מתאוה לדבקה בו ית' כי יסוד האש הוא טבעי בתגבורת החום ועי"ז מתאוה כל תאוה שנמשך אחריו.

כלומר, הכוח של יסוד האש הטבעי שבנפש הבהמית, להשתוקק לכל תאוה, יתהפך מן החושך של העולם הזה הגשמי להשתוקקות להידבק בו יתברך. יסוד האש הוא מטבעו חם בעוצמה, ומתוך כך האדם משתוקק לכל תאוה ונמשך אחריה.

אך כשמסיר החמימות מלמשוך אחרי העוה"ז ע"י שמקרר אצלו תאוות עוה"ז ומואס ברע הנה ע"יז מאליו וממילא יהי' [יהיה] התגברות החום הטבעי באלהות עמ"ש כפי' שלח בד"ה כפי' נסכים

אך כאשר הוא מסלק את החום מלמשוך אותו אחר העולם הזה, באמצעות צינון תאוות העולם הזה שבתוכו ומיאוס ברע, אזי ממילא, מאליו, יתגבר החום הטבעי כלפי אלקות. ראו מה שכתוב בפרשת שלח, בדיבור המתחיל "כפרשת נסכים".

והיינו להיות ואהבת בכל לבבך שיתאוה להיות גילוי בחי' עלמא דאתכסיא בעלמא דאתגליא ולא הפכא חשוכא לנהורא הוא ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בתפלה בבחי' צעקל לבם

וזהו כיצד מגיעים ל"ואהבת בכל לבבך": שיתאוה להתגלות העולם המכוסה בעולם הגלוי, ולהפוך את החושך לאור. הדבר נעשה על ידי אתערותא דלתתא שבתפילה, בבחינת "צעק לבם",

כדכתיב ויצעקו אל ה' בצר להם להיות ממארי דחושבנא ואז ע"יז רוח איי רוח ואמשיך רוח להיות ברכה והמשכה בגילוי ברוך אתה הוי' כו':

כמו שכתוב: "ויצעקו אל ה' בצר להם", כדי להיות ממארי דחושבנא. ואז, בעקבות זאת, "רוח אייתי רוח ואמשיך רוח", כדי שתהיה ברכה והמשכה בגילוי: "ברוך אתה הוי' וכו'".

11 ג אך ות"ת [ותלמוד תורה] כנגד כולם. כי הנה לימוד התורה הוא מצות והגית בו יומם ולילה אפילו בדבר

שעדיין אינו יודע אם יוצא ממנו הפסק דין למעשה כגון כל קושיות הגמרא שאינן אליבא דהלכתא

3. אולם, "ותלמוד תורה כנגד כולם". שכן לימוד התורה הוא קיום המצווה "והגית בו יומם ולילה", גם בעניין שעדיין אינו יודע אם תצא ממנו הלכה למעשה, כגון כל הקושיות שבגמרא שאינן לפי ההלכה,

וגם אפילו מי שאינו מבין הפסק דין מתוך הגמרא וגם אפילו בדבר שאינו נוגע למעשה כלל ועמ"ש מזה כפי' אחרי ע"פ כי ביום הזה יכפר

ואפילו מי שאינו מבין מתוך הגמרא מהי ההלכה למעשה, ואפילו בעניין שאין לו כל נגיעה למעשה; ראו מה שנכתב על כך בפרשת אחרי על הפסוק "כי ביום הזה יכפר".

והענין כי תלמוד תורה הוא רק המשכה מאתעדל"ע [מאתערותא דלעילא] וכמ"ש ודברי אשר שמתי בפוך והמשכה זו נעשית שלא ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] יכולה להשיגה

והעניין הוא שלימוד התורה הוא אך ורק המשכה מאתערותא דלעילא, ככתוב: "ודברי אשר שמתי בפוך". המשכה זו נעשית שלא באמצעות אתערותא דלתתא, שכן אתערותא דלתתא אינה יכולה להגיע אליה;

רק ע"י לימוד התורה בצירופי אותו הוא ממשיך וכמ"ש קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת ואין אמת

רק באמצעות לימוד התורה, בצירופי אותיותיה, הוא ממשיך אותה, ככתוב: "הוי קרוב לכל קוראיו, לכל אשר יקראוהו באמת"; ואין אמת

אלא תורה ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי ויכתוב משה כו' שע"י הורה קורא וממשיך בחי' הוי'.
אלא תורה. וראו מה שנכתב בביאור על הפסוק "אלה מסעי... ויכתוב משה" וכו', שעל ידי התורה קוראים וממשיכים את בחינת הוי'.

12 ולכן נקרא קורא בתורה כמ"ש במ"א. וזהו והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ודברת בם כו'

לכן [מי שלומד] נקרא "קורא בתורה", "מי שקורא בתורה", כפי שמוסבר במקום אחר. וזהו [פירוש] "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך, ודברת בם" וכו':

שגם הדברים אשר אנכי מי שאנכי מצוך יהי [יהיה] מאליהם וממילא על לבבך ע"י ודברת בם כי ודברת מלשון הנהגה והמשכה כמו ידבר עמים לכומר

שגם הדברים שאנכי, "מי שאנכי", מצווה אותך יהיו על לבבך מאליהם וממילא, באמצעות "ודברת בם". "ודברת" הוא לשון הנהגה והמשכה, כמו "ידבר עמים". כלומר,

כי בם בעצמם תדבר ותמשיך בחי' אנכי מי שאנכי שהוא בחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שנעשית שלא ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] כלל מפני שהיא למעלה מעלה מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא] (ו"ז"ש [וזהו שכתוב] כפי תרומה)

שבאמצעותם, באמצעות הדברים עצמם, תנהיג ותמשיך את בחינת "אנכי מי שאנכי", שהיא בחינת אתערותא דלעילא שאינה נוצרת כלל על ידי אתערותא דלתתא, מפני שהיא נעלית לאין ערוך מאתערותא דלתתא. (וזהו מה שכתוב בפרשת תרומה)

(קכ"ח א') אשתדלותא דאורייתא כו' וזהו ענין ותורתך חנני (בתלים קי"ט כ"ט) אתה חוננת' [חוננתני] למדע תורתך והיינו כדלקמן כפי' ואתחנן מתנת חנם.

(קכ"ח ע"א): "אשתדלותא דאורייתא" וכו'. וזהו פירוש "ותורתך חנני" (תהילים קיט, כט): "אתה חוננתנו למדע תורתך". וזהו כפי שיתבאר להלן בפירוש "ואתחנן" — מתנת חנם.

ועמ"ש בפי' במדבר ענין ומדבר מתנה כי בחי' מדבר הוא כמ"ש במדבר כו' בארץ אשר לא עבר בה איש ועיינו במה שכתוב בפרשת במדבר בענין "ומדבר מתנה". בחינת "מדבר" היא כפי שנאמר "במדבר" וכו', "בארץ אשר לא עבר בה איש"

ולא ישב אדם שם פי' שאין האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] של האדם מגעת שם כלל והיינו כי ענין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] הוא כמ"ש כמים הפנים כו'

"ולא ישב אדם שם". כלומר, אתערותא דלתתא של האדם אינה מגיעה לשם כלל. עניינה של אתערותא דלתתא הוא כפי שנאמר: "כמים הפנים" וכו':

כן האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] של לב האדם מעורר אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מבחי' אדם העליון משא"כ בבחי' כי לא אדם הוא אין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם

כך אתערותא דלתתא שכלב האדם מעוררת אתערותא דלעילא מבחינת אדם העליון. אבל בבחינת "כי לא אדם הוא", אתערותא דלתתא אינה מגיעה לשם.

וזהו ולא ישב אדם שם כו' אלא שנמשך אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מצד עצמו בבחי' מתנה והוא ענין המשכה שע"י עסק התורה שנאמר בה ומדבר מתנה כו' וזהו

וזהו "ולא ישב אדם שם" וכו'. אלא שאתערותא דלעילא נמשכת מצד עצמה, בבחינת מתנה. וזהו המשכה שעל ידי העיסוק בתורה, שעליה נאמר "ומדבר מתנה" וכו'. וזהו

כי באור פניך נתת לנו תורת חיים (ועמ"ש בפי' ראה ע"פ אחרי ה' כו' תלכו בענין ובקולו תשמעו ובד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע גבי שבועות. ובאג"ה [ובאגרת הקודש] בסופו ד"ה דוד זמירות קרית להו)

"כי באור פניך נתת לנו תורת חיים". (ראו את שנכתב בפרשת ראה על הפסוק "אחרי הוי'... תלכו", בענין "ובקולו תשמעו"; וכן במאמר הפותח "בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע", לחג השבועות; ובסוף Iggeres HaKodesh, במאמר הפותח "דוד, זמירות קרית להו").

וזהו אתה החילות להראות את עבדך כי משה קיבל תורה מסיני ושם הוא אתה החילות אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לבד וע' בסד"צ [בספרא דצניעותא] (תרומה קע"ו א') (וברכות כאן אתה החילות כו' אתה התחלת לבוא אצלי כו')

וזהו "אתה החילות להראות את עבדך": משה קיבל תורה מסיני, ושם נאמר "אתה החילות" — אתערותא דלעילא בלבד. ועיינו בספרא דצניעותא (תרומה קע"ו ע"א). (ובמדרש רבה כאן: "אתה החילות" וכו' — "אתה התחלת לבוא אצלי" וכו').

וגם לבח"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] להיות אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] צריך להיות תחלה אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שהוא בח"י ב"ק [בת קול] יוצאת מהר חורב כו' הארה מלמעלה להיות הרהורי תשובה כו'.

וגם כדי שאתערותא דלתתא תביא לאתערותא דלעילא, צריכה להיות תחילה אתערותא דלעילא, והיא בחינת "בת קול יוצאת מהר חורב" וכו' — הארה מלמעלה, כדי שיהיו הרהורי תשובה וכו'.

ועד"ז תקנו חכמים ברכות המצות עובר לעשייתן כי אשר קדשנו במצותיו פי' שע"י המצות שהם בח"י ועל דרך זה תיקנו חכמים לברך על המצוות עובר לעשייתן, לפני קיומן. "אשר קדשנו במצותיו" פירושו שעל ידי המצוות, שהן בחינת

אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שנעשים בדב רים גשמים ציצית של צמר ותפילין של קלף סוכה לולב כו' נעשה אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] והוא להיות שורה קדושה עליונה.

אתערותא דלתתא, הנעשית באמצעות דברים גשמיים — ציצית של צמר, תפילין של קלף, סוכה, לולב וכו' — באה אתערותא דלעילא, כלומר, קדושה עליונה שורה.

אך כדי להיות קדשנו במצותיו וצונו להיות אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] גורם ומעורר אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] הוא ע"י אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] תחלה

אך כדי שיתקיים "קדשנו במצותיו וצונו", כך שאתערותא דלתתא תגרום ותעורר אתערותא דלעילא, הדבר נעשה על ידי אתערותא דלעילא תחילה,

שהיא ההארה הבאה מלמעלה להיות בא"י [ברוך אתה ה'] אמ"ה [אלקינו מלך העולם] שיה"י [שיהיה] ברוך ונמשך בח"י גילוי הוי' למטה שע"ז אשר קדשנו במצותיו וצונו.

שהיא ההארה הבאה מלמעלה, כדי שיהיה "ברוך אתה הוי' אלקינו מלך העולם" — שהגילוי של בחינת הוי' יתברך ויימשך למטה, ועל ידי כך יתקיים "אשר קדשנו במצותיו וצונו".

13 ולכן תקנו הברכה קודם המצוה שע"י הברכה היא שנעשית ההמשכה להיות עשיית המצוה באתעדל"ת

[באתערותא דלתתא] גורם אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] ועמ"ש בד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] בענין גדול

תלמוד שמביא לידי מעשה

לכן תיקנו את הברכה לפני המצוה: באמצעות הברכה מתבצעת ההמשכה, כך שקיום המצוה, שהוא אתערותא דלתתא, מעורר אתערותא דלעילא. ראו מה שנכתב במאמר המתחיל "ביום השמיני עצרת", בענין "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה".

וזהו שביקש משה אעברה נא ואראה את הארץ כו' כי ארץ העליונה הוא כנסת ישראל שנק' ארץ חפץ ורצה משה להמשיך בה בחי' אתה החילות שהוא בחינת אתערותא דלעילא הנעשית שלא ע"י

אתעדל"ת [אתערותא דלתתא]:

וזהו פשר בקשתו של משה: "אעברה נא ואראה את הארץ" וגו'. הארץ העליונה היא כנסת ישראל, הנקראת "ארץ חפץ", ומשה רצה להמשיך לתוכה את בחינת "אתה החילות" — אתערותא דלעילא שמתחוללת שלא באמצעות אתערותא דלתתא.

14 ד והנה בחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בבחי' זו לא תמשך למטה להיות בבחי' גילוי ממש בשכל והשגת

המחשבה ממש כי לית מחשבה תפיסא בך כלל.

ד. והנה, אתערותא דלעילא של בחינה זו אינה נמשכת למטה כך שתתגלה ממש בשכל ובהשגה ממשית של המחשבה, שכן "אין מחשבה תופסת בך כלל".

ואינו נתפס כ"א בבחי' ראייה והסתכלות הלב וכמ"ש עיניך יונים דהיינו כשכנ"י [כשכנסת ישראל] היא בבחי' יונתי תמתי שאז היא במדרגה עליונה מא נעלה

אפשר לתפוס אותה רק בדרך של ראייה ומבט הלב, כפי שנאמר: "עיניך יונים"; כלומר, כאשר כנסת ישראל היא בבחינת "יונתי תמתי", היא נמצאת אז במדרגה נעלית מאוד,

ואזי היא בבחי' עינים שהוא בחי' הסתכלות לבד שאין המשכה זו נתפסת בגילוי וההתלבשות בהמחשבה כ"א הארה בעלמא כענין מ"ש ויצא כברק חצו

ואז היא בבחינת "עיניים", שהיא רק בחינת מבט; שהרי המשכה זו אינה נתפסת בגילוי ומתלבשת במחשבה, אלא היא הארה בלבד, בדומה למה שנאמר: "ויצא כברק חצו",

שהוא כעין ברכ המבריק במוחו שהוא למעלה מכדי השגתו שאין כח השגת מוחו יכול להכיל.

כמו ברכ המבריק במוחו של אדם, שהוא למעלה מיכולת ההשגה שלו, שכן כוח ההבנה של מוחו אינו יכול להכיל אותו.

15 וע"כ אשתומם כשעה חדא ולכן כתיב ואראה את הארץ שרצה משה להמשיך בחי' זו בבחי' ראייה

ולכן "השתומם במשך שעה". משום כך נאמר: "ואראה את הארץ" — משה רצה להמשיך בה בחינה זו באופן של ראייה.

ואנכה"ג [ואנשי כנסת הגדולה] שתקנו הברכות של המצות להמשיך בחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] הם הנק'

חכמים עיני העדה שהם מבחי' עיניך יונים להמשיך הארה מבחי' ראי' [ראיה] והסתכלות

ואנשי כנסת הגדולה, שתיקנו את ברכות המצוות כדי להמשיך את בחינת אתערותא דלעילא, הם הנקראים "חכמים — עיני העדה". הם שייכים לבחינת "עיניך יונים", וממשיכים הארה מבחינת ראייה והסתכלות.

(ועמ"ש בד"ה לבבתי גבי באחד מעיניך וע"פ לעשות הישר בעיני ה' וזהו אתה החילות להראות את

עבדך דלפי פשוטו אינו מובן מהו לעבדך דייקא והרי גם לכל ישראל הראה הוא ית' כל האותות

והמופתים ובמ"ת [ובמתן תורה] פכ"פ [פנים בפנים] דבר ה' עמכם כתיב

(ראו מה שנכתב במאמר הפותח במילים "לבבתי", בעניין "באחד מעיניך", וכן בעניין הפסוק "לעשות הישר בעיני ה'". וזהו "אתה החילות להראות את עבדך": לפי פשוטו לא מובן מדוע נאמר דווקא "את עבדך", והרי גם לכל ישראל הראה הוא ית' את כל האותות והמופתים, ועל מתן תורה נאמר: "פנים בפנים דיבר ה' עמכם").

אלא כי פ"י להראות הוא כמ"ש וירא ראשית לו שמשוה זכה לבחי' ראייה הנ"ל שהיא הנמשכת מבחי'

אתה החילות כו' כנ"ל וע"כ אעברה נא ואראה את הארץ להמשיך בה ג"כ בחי' ראייה זו כנ"ל)

אלא ש"להראות" פירושו כפי שנאמר: "וירא ראשית לו" — משה זכה לבחינת הראייה האמורה, הנמשכת מבחינת "אתה החילות" וגו', כנזכר לעיל. לכן ביקש: "אעברה נא ואראה את הארץ", כדי להמשיך גם בה בחינת ראייה זו, כנזכר לעיל).

וכדי להמשיך בחינה זהו הקדים משה ואמר ואתחנן אל הוי' והענין כי הנה בשלמה כשבנה בהמ"ק [בית

המקדש] כתיב אשר התחננתי לפני הוי' וכאן כתיב אל הוי'.

כדי להמשיך בחינה זו הקדים משה ואמר: "ואתחנן אל הוי'". והענין הוא שכאשר שלמה בנה את בית המקדש נאמר: "אשר התחננתי לפני הוי'", ואילו כאן נאמר "אל הוי'".

והענין כי הנה כתיב ה' אל רחום וחנון כו' וכתוב חנון ורחום ה' אך הנה פ"י הוי' אל רחום וחנון שמבחי' הוי' מקור כל ההתהוות נמשכו המדות להיות חנון ורחום.

והענין הוא כך: נאמר "ה' אל רחום וחנון" וגו', וכן נאמר "חנון ורחום ה'". פירוש "ה' אל רחום וחנון" הוא שמבחינת הוי', מקור כל ההתהוות, נמשכות המדות להיות חנון ורחום.

אבל חנון ורחום ה' פ"י שכדי להיות בחי' הוי' שהוא בחי' צמצום והתפשטות כו' כל זה הוא מחמת שהוא חנון ורחום כו' כמ"ש במ"א סד"ה שובה ישראל.

אבל "חנון ורחום ה'" פירושו שכדי שתהיה בחינת הוי', שהיא בחינת צמצום והתפשטות וכו', כל זה הוא משום שהוא חנון ורחום וכו', כפי שמוסבר במקום אחר, בסוף המאמר הפותח במילים "שובה ישראל".

16 וזהו ואתחנן אל הוי' שהמשכתי מבחי' חנון כדי להיות בחי' הוי'. וזהו שאמרו אין ואתחנן אלא מתנת חנם כו'.

וזהו "ואתחנן אל הוי'": המשכתי מבחינת "חנון", כדי שתהיה בחינת הוי'. וזהו שאמרו [חז"ל]: "אין ואתחנן אלא מתנת חנם" וכו'.

פ"י חנם בלא מצות דהיינו שהמשיך מבחי' גבוה ונעלה מאד למעלה מעלה מבחי' המצות שאין המצות מגיעות שם (ועמ"ש ע"פ ובשביעית יצא לחפשי חנם)

פירוש "חנם" — ללא מצוות: כלומר, הוא המשיך מבחינה גבוהה ונעלית מאוד, למעלה מעלה מבחינת המצוות, שהמצוות אינן מגיעות אליה. (ראו מה שנכתב על הפסוק "ובשביעית יצא לחופשי חנם").

שהוא בחי' מדרגת ומעלת מקור אור התורה ושרשה לעילא שהוא בחי' ומדרגת משה שנא' [שנאמר] עליו אנכי עומד בין ה' וביניכם להגיד לכם את דבר ה' כו' שהי' [שהיה] שרש נשמתו מבחי' אנכי מי שאנכי

זוהי בחינת המדרגה והמעלה של מקור אור התורה ושורשו למעלה, שהיא בחינת ומדרגת משה, שעליו נאמר: "אנכי עומד בין הוי' וביניכם להגיד לכם את דבר הוי'" וכו'; שורש נשמתו היה מבחינת "אנכי מי שאנכי".

ולכן היה בו כח להמשיך בחי' הוי' שהוא בחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בעת ההיא פ"י שיהי' [שיהיה] בחי' עלמא דאתכסיא שהוא נק' בשם ההיא להיות בגילוי בבחי' עת לאהוב

לכן היה בו כוח להמשיך את בחינת הוי', שהיא בחינת אתערותא דלעילא, "בעת ההיא": כלומר, שבחינת העולם הנסתר, הנקראת בשם "ההיא", תהיה בגילוי בבחינת "עת לאהוב".

(והוא ע"ד מ"ש בזהר פ' שלח) (דף קע"ז א') בפ"י יום ההוא כו' דאחיד סיפא בשירותא ועי' מזה ג"כ בפרדס.

(וזה על דרך מה שנכתב בזהר, פרשת שלח) (דף קע"ז ע"א), בפירוש "יום ההוא" וכו', שהוא מחבר את הסוף להתחלה. ראו על כך גם בפרדס.

והיינו לפי שאתה החילות שכבר התחלת להיות אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לבד. והנה אז לא נתקיימה בקשה זו שיהי' [שיהיה] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לבדה בבחי' גילוי

וזהו משום "אתה החילות": כבר התחלת, שתהיה אתערותא דלעילא לבדה. אולם אז לא התקיימה בקשה זו — שהאתערותא דלעילא לבדה תהיה בגילוי;

אלא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] להיות אתערותא דלתא שעל ידי גילוי אתערותא דלתא זו יהי' [יהיה] גילוי אתערותא דלעילא.

אלא אתערותא דלעילא שתביא לאתערותא דלתא, כדי שעל ידי גילוי אתערותא דלתא זו תתגלה האתערותא דלעילא.

וזהו היתה מדריגת יהושע וכל ישראל שנכנסו לארץ וקיימו מצות באתעדל"ע [באתערותא דלתא] וכן עד"ז הברכות של המצות שהם בחי' אתערותא דלעילא לאתעדל"ע [לאתערותא דלתא].

וזהו הייתה מדרגתם של יהושע ושל כל ישראל, שנכנסו לארץ וקיימו את המצוות מתוך אתערותא דלתא. ועל דרך זו גם הברכות על המצוות, שהן בחינת אתערותא דלעילא לצורך אתערותא דלתא.

אבל לעתיד לבא כתיב כי עין בעין יראו וגוי' (ועי' בפ' נשא קל"ז ע"א ק"ל ע"א):

אבל על העתיד לבוא נאמר: "כי עין בעין יראו" וגוי' (וראו פרשת נשא, קל"ז ע"א, ק"ל ע"א).

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/vaeschanan/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק